Nota van zienswijzen

Ontwerp-peilbesluit Hertogswetering

juli 2026

Waterschap Aa en Maas

Versie 1.0

Nota van zienswijzen

n.a.v. ontwerp- peilbesluit Hertogswetering.

Nr.	Lid	Samenvatting zienswijzen	Overwegingen waterschap	Conclusie/gevolg
1	A	*Deze zienswijze betreft peilvak: B en Z* Inspreker dient een zienswijze in over percelen gelegen aan de Hamerspoelweg en aan de Vlamen, Herpseweg en Hoogstraat in Deursen. Door peilverhoging wordt het land minder begaanbaar in essentiële periode van het jaar.	Peilvak B: Met het ontwerppeilvoorstel worden de praktijkpeilen vastgelegd. Het peilvoorstel resulteert in een gemiddelde drooglegging in het peilvak van 1,10 meter. Ter plaatse van de betreffende percelen is de drooglegging groter dan 70 cm. Voor zavel/kleigronden is dit een passende drooglegging onder normale omstandigheden. Ervaringen met de praktijkpeilen zijn overwegend positief. Overigens kunnen we altijd gebruik maken van de beheermarge en bijvoorbeeld onder natte omstandigheden de peilen lager instellen dan streefpeil. In situaties met extreem weer kan dit zelfs buiten de beheermarges.	Peilvak B: geen aanpassing peilvoorstel
1	B	Idem 1A	Peilvak Z: Met het ontwerppeilvoorstel worden de praktijkpeilen vastgelegd. Het peilvoorstel resulteert in een gemiddelde drooglegging in het peilvak van 1,23 meter. Ter plaatse van de betreffende percelen is de drooglegging circa 70 cm of groter. Voor zavel/kleigronden is dit een passende drooglegging onder normale omstandigheden. Ervaringen met de praktijkpeilen zijn overwegend positief. Overigens kunnen we altijd gebruik maken van de beheermarge en bijvoorbeeld onder natte omstandigheden de peilen lager instellen dan streefpeil. In situaties met extreem weer kan dit zelfs buiten de beheermarges.	Peilvak Z: geen aanpassing peilvoorstel
2.	A	*Deze zienswijze betreft peilvak: BCS*	Peilvak BCS: In het kader van een eerder project is in 2014/2015 een peilscheiding aangebracht (Projectplan C412163, besluit DB, iBABS 22415). Het perceel aan de	Peilvak BCS: Begrenzing tussen peilvak BCS en peilvak BMS aanpassen op basis van projectplan. Zie de kaart

		Inspreker geeft aan dat de grens tussen peilvak BMS en BCS niet overeenkomt met de werkelijke situatie. De laatste 4-5 jaar zijn er funderingsproblemen aan de woning van inspreker ontstaan gerelateerd aan fluctuerend grondwaterpeil, inspreker zit op zwelklei (bron KCAF waar inspreker ook een melding gedaan heeft). Afgelopen jaren heeft inspreker diverse meldingen bij het waterschap Aa en Maas gedaan betreffende een veel te lage waterstand tov vastgelegd peilbesluit. De A-watergang ter hoogte van hoek Molenweg - Groenewoud staat droog (ook vorig jaar al) terwijl hier volgens het huidige peilbesluit water in hoort te staan. Er is dus al geruime tijd geen indringing van oppervlaktewater naar grondwater. Omdat er nu via een zinker onder de Molenweg een verbinding is met peilvak BCS kan inspreker het fluctuerende peil nog enigzins opvangen.	Molenweg in Lithoijen waar de woning van inspreker zich bevindt, ontvangt water via een duiker onder de Molenweg en is daarmee aangesloten op het hogere peilvak BCS. De in het ontwerppeilbesluit opgenomen begrenzing tussen peilvakken BCS en BMS is daarom niet correct en wordt aangepast. Hierdoor komt het perceel aan de Molenweg 1 binnen peilvak BCS te liggen. In peilvak BCS wordt het winterpeil met 15 cm verhoogd ten opzichte van het vigerende peil, terwijl het zomerpeil ongewijzigd blijft. Deze peilen sluiten aan bij de huidige praktijk.	Hertogswetering_peilvakken_A0_definitief.pdf voor de aangepaste begrenzing.
3	A	*Deze zienswijze betreft peilvak: STA.* Inspreker maakt bezwaar tegen de aangekondigde verhoging van het	Peilvak STA: In het ontwerppeilbesluit is een vast peil van NAP 4,30 m voorgesteld. Daarbij wordt het zomerpeil met 15 cm verlaagd ten opzichte van het vigerende zomerpeil en het winterpeil met 20 cm verhoogd ten opzichte van het vigerende winterpeil. De	Peilvak STA: • Zomerpeil: ontwerppeil blijft ongewijzigd NAP 4,30m. • Winterpeil: ontwerppeil wordt naar aanleiding van de zienswijze bijgesteld van NAP 4,30 m naar NAP 4,10m

		waterpeil van de Hertogswetering van NAP 4,10m naar NAP 4,30m. Wanneer het waterpeil wordt verhoogd, komt het water op het land van inspreker te staan. Dit gebeurt nu al regelmatig, vooral bij extreem weer. Een verdere verhoging zal de wateroverlast alleen maar verhogen.	wens van het waterschap blijft om op termijn een vast peil van NAP 4,30 m in te stellen. Inmiddels is echter gebleken dat hiervoor eerst maatregelen in het watersysteem nodig zijn om dit vaste peil te kunnen realiseren zonder dat er knelpunten optreden met de afvoer van water. Om die reden wordt het voorgestelde winterpeil vooralsnog aangepast. Bij de voorbereiding en uitvoering van de benodigde maatregelen wordt wel rekening gehouden met het gewenste eindbeeld, zodat op termijn alsnog een vast peil van NAP 4,30 m kan worden gerealiseerd. In de door inspreker genoemde situaties met extreem weer kan worden afgeweken van het peilbesluit.	
4	A	*Deze zienswijze betreft peilvakken: BCS, AGS.* Inspreker dient een zienswijze in tegen het voorgenomen besluit om het waterpeil significant te verhogen. Deze zienswijze geldt voor peilvak BCS en AGS. Percelen en bedrijven van inspreker kunnen steeds moeilijker water afvoeren vanwege de volle sloten. Door de verhoging van het peilbesluit wordt dit nog moeilijker. Zeker gezien het feit dat de praktijk ondertussen al enorm naar boven afwijkt van het vigerend besluit van 2014. Inspreker begrijpt dat het waterschap een balans zoekt tussen natuur, financiën en landbouw. Met dit besluit lijkt de	Peilvak BCS: Met het peilvoorstel verhogen we het zomerpeil met 15 cm en het winterpeil met 20 cm. Hierdoor bedraagt de gemiddelde drooglegging in de winter circa 0,76 m. In de lager gelegen delen is de drooglegging al beperkt en neemt het areaal met een drooglegging kleiner dan 0,70 m door de peilverhoging enigszins toe. Deze toename achten wij acceptabel gezien het belang van voldoende doorstroming richting Lithoijen. De peilverhoging draagt bij aan het voorkomen van waterkwaliteitsproblemen en stankoverlast. Daarom passen we het peilvoorstel niet aan. Overigens kunnen we altijd gebruik maken van de beheermarge en bijvoorbeeld onder natte omstandigheden de peilen lager instellen dan streefpeil. In situaties met extreem weer kan dit zelfs buiten de beheermarges.	Peilvak BCS: geen aanpassing peilvoorstel. De begrenzing van BCS wordt aangepast, zie conclusie bij zienswijze 2A.

		balans zoek en wordt het voor landbouwkundig gebruik steeds lastiger. Inspreker verzoekt het waterschap dit besluit niet te nemen.		
4	B	Idem 4A	Peilvak AGS: Met het peilvoorstel verhogen we het winterpeil met 13 cm ten opzichte van het vigerende peil en verlagen we het zomerpeil met 3 cm ten opzichte van het vigerende peil. Als gevolg van het hogere winterpeil ontstaat in een beperkt deel van het peilvak een zone met extra vernatting. Op deze locatie was in de huidige situatie al sprake van een aandachtspunt ten aanzien van de drooglegging. Ondanks deze lokale afname van de drooglegging blijft de gemiddelde drooglegging bij zowel het zomer- als winterpeil circa 1,10 m, wat ruim voldoende is voor het huidige gebruik van het gebied. Bovendien wordt het winterpeil 5 cm lager dan het huidige praktijkpeil. Gezien de afdoende drooglegging en de beperkte omvang van de effecten zien wij geen aanleiding om het peilvoorstel aan te passen. Daarom handhaven we het voorgestelde zomer- en winterpeil. Overigens kunnen we altijd gebruik maken van de beheermarge en bijvoorbeeld onder natte omstandigheden de peilen lager instellen dan streefpeil. In situaties met extreem weer kan dit zelfs buiten de beheermarges.	Peilvak AGS: geen aanpassing peilvoorstel
5	A	*Deze zienswijze betreft peilvak: CY.* Deze gronden zijn van nature vrij nat. Er zitten storende lagen in. Inspreker wil bezwaar maken tegen het voorstel om het winterpeil met	Peilvak CY: Met het peilvoorstel verhogen we het winterpeil met 10 cm ten opzichte van het vigerende peil. Door de verhoging van het winterpeil neemt de drooglegging af, maar de gemiddelde winterdrooglegging blijft met circa 1,01 m ruim voldoende voor het huidige gebruik van het gebied.	Peilvak CY: geen aanpassing peilvoorstel

		10 cm te verhogen ten opzichte van het WP in 2014. Inspreker verliest groeidagen omdat deze later het land op kan bij een natte winter.	Daarnaast ligt het voorgestelde winterpeil 5 cm lager dan het huidige praktijkpeil in de winter. Gezien de afdoende drooglegging zien wij geen aanleiding om het peilvoorstel aan te passen en handhaven we het voorgestelde zomer- en winterpeil. Overigens kunnen we altijd gebruik maken van de beheermarge en bijvoorbeeld onder natte omstandigheden de peilen lager instellen dan streefpeil. In situaties met extreem weer kan dit zelfs buiten de beheermarges.	
6	A	*Deze zienswijze betreft peilvak: STA.* Inspreker geeft aan dat een stijging van het winterpeil met 20 cm naar NAP 4,30m een hoge kans op toename van het onderlopen van het akkerland geeft. Wat niet wenselijk is voor de gewassen en ten koste gaat van de oogst.	Peilvak STA: Zie overwegingen bij zienswijze 3A	Peilvak STA: • Zomerpeil: ontwerppeil blijft ongewijzigd NAP 4,30m. • Winterpeil: ontwerppeil wordt naar aanleiding van de zienswijze bijgesteld van NAP 4,30 m naar NAP 4,10m
7	A	*Deze zienswijze betreft peilvak: STA.* Inspreker geeft aan dat peilverhoging er voor zorgt dat de bodem langer nat blijft en meer last heeft van bodemverdichting. Hierdoor kan inspreker ernstige schade ondervinden aan diens gewassen. Daarnaast heeft	Peilvak STA: Zie overwegingen bij zienswijze 3A	Peilvak STA: • Zomerpeil: ontwerppeil blijft ongewijzigd NAP 4,30m. • Winterpeil: ontwerppeil wordt naar aanleiding van de zienswijze bijgesteld van NAP 4,30 m naar NAP 4,10m

		inspreker ook minder buffer in natte perioden.		
8	A	*Deze zienswijze betreft peilvak: BCS.* Inspreker wil bezwaar maken op het verhogen van het winterpeil in peilvak BCS. Het winterpeil gaat hier met 20 cm omhoog ten opzichte van het oude peilbesluit. Hier speelt op het perceel van inspreker nog een ander fenomeen. Inspreker heeft daar ook last van piping (kwel) vanuit de rivier de Waal. Hierdoor kan inspreker op sommige momenten later het land op, wat effect op de groeidagen. De landbouwkundige waarde gaat achteruit. Een hoger peil is ook nadelig voor de biodiversiteit onder de grond. Als peilverhoging wordt gebruikt om meer verdund RWZI water de polder in te laten, met als doel de KRW te halen wat betreft fosfaat en stikstof vindt inspreker dit een slechte zaak. Ook de dijkverzwaring met het plaatsen van een damwand kan volgens inspreker invloed hebben op de waterhuishouding. Inspreker is van mening dat er eerst meer	Peilvak BCS: Zie overwegingen bij zienswijze 4A	Peilvak BCS: geen aanpassing peilvoorstel. De begrenzing van BCS wordt aangepast, zie conclusie bij zienswijze 2A.

		bekend moet zijn over bovenliggende zaken voordat het winterpeil wordt verhoogd.		
9	A	*Deze zienswijze betreft peilvak: KYS.* In de situatie van de inspreker gaat het winter- en zomerpeil met 25 cm omhoog. Inspreker zit met diens grond op het laagste stukje van de polder. Onze grond is in het voorjaar lang nat, waardoor de landwerkzaamheden kunnen later uitgevoerd ten opzichte van andere grondbezitters in onze omgeving. Gevolg hiervan is dat inspreker het land in het voorjaar later kan bemesten en daardoor opbrengstderving gaat hebben. Als het peil verhoogd gaat worden, zal de situatie verslechteren. Inspreker wil dus niet dat het peil dit peilvak omhoog gaat	Peilvak KYS: Met het ontwerppeilvoorstel werden de praktijkpeilen vastgelegd, waarbij het winterpeil 15 cm wordt verhoogd ten opzichte van het vigerende peil, wat resulteerde in een gemiddelde drooglegging in de wintersituatie van circa 1,00 meter. Voor zavel/kleigronden is dit een passende drooglegging onder normale omstandigheden. Ervaringen met de praktijkpeilen zijn overwegend positief. Overigens kunnen we – ook met een bijgesteld streefpeil – altijd gebruik maken van de beheermarge en bijvoorbeeld onder natte omstandigheden de peilen lager instellen dan streefpeil.	Peilvak KYS: geen aanpassing peilvoorstel
10	A	*Deze zienswijze betreft peilvak: CY.* Inspreker geeft aan dat verhoging van het peil van NAP 3,5m naar NAP 3,6m verhoogd risico op onderlopen van Akkerland geeft. Dit	Peilvak CY: Zie overwegingen bij zienswijze 5A	Peilvak CY: geen aanpassing peilvoorstel

		geeft schade aan de gewassen, wat ten koste gaat van de oogst.		
11	A	*Deze zienswijze betreft peilvak: GGH* Inspreker stelt dat het bovenstroomse deel van peilvak GGH dat ligt op NAP 2,40m, een zomerpeil heeft dat veel lager is dan het vigerende peil in het peilbesluit Hertogswetering van 2014, namelijk NAP 3,20m. Deze 80 cm lagere stand van dat zomerpeil maakt het beregenen uit deze watergang onmogelijk ter hoogte van Teeffelen, wat landbouwkundig een grote beperking in het opbrengend vermogen van de grond oplevert. Indien een hoger peil niet of moeilijk te realiseren is, verzoekt inspreker om enkele diepe sleuven te graven in de bestaande watergang richting het talud, zodat er voldoende water aan de kant van de sloot beschikbaar is voor beregening.	Peilvak GGH: Abusievelijk is een eerdere peilbesluitherziening ten opzichte van het besluit uit 2014 niet goed overgenomen in het concept. Het peil van 2,40 mNAP is via een eerdere procedure vastgesteld door het waterschap. Zie hiervoor de bekendmaking van het genomen besluit op 28 mei 2018: Waterschapsblad 2018, 5308 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen. Het peil wordt bij gemaal Gewande gestuurd op 2,40 mNAP. Als gevolg van de lengte van het peilvak vindt er opstuwing plaats. Nabij stuw Oijense Hut (meest bovenstrooms) zal het peil circa 3,20 mNAP zijn en blijven.	Peilvak GGH: Peilwijziging is bij besluit uit 2018 reeds herzien en is ongewijzigd overgenomen.
12	A	Inspreker verzoekt het waterschap om de het peilbesluit zo aan te passen en uit te voeren dat:	De verzoeken van de inspreker zijn vrij algemeen van aard en hebben daarmee deels betrekking op ons regulier beheer, en deels op de beleidsnota peilbesluiten, vastgesteld door het algemeen bestuur op 17-11-2023. Daarnaast is de inspreker in het	Geen aanpassing peilvoorstel

		• de agrarische functie in agrarische peilvakken voldoende zwaar weegt; • het watersysteem stuurbaar en flexibel blijft; • wateraanvoer in droge perioden goed geborgd is; • de onderbouwing per peilvak duidelijker en beter navolgbaar wordt; • beheer en onderhoud goed worden gekoppeld aan het peilbesluit; • en periodieke evaluatie met de gebiedspartners wordt georganiseerd.	participatieproces van de peilbesluiten reeds betrokken geweest als lid van de klankbordgroep, en heeft ook gebruik gemaakt van de mogelijkheden om aan de voorkant reactie te geven. Hieronder reactie op de punten die direct te maken hebben met het voorgelegd besluit: Als overheid staan we aan de lat voor het algemeen belang. In een gebied wegen we de daar aanwezig belangen met elkaar af. We zijn ervan overtuigd dat het systeem in normale situaties ook met de nieuwe peilen voldoende stuurbaar blijft, en zowel de beregeningsbehoefte in de zomer als de drooglegging in de winter voldoende te kunnen faciliteren. Een vast peil betekent niet dat het systeem niet meer stuurbaar is. De beheermarges blijven van kracht, en gelden voor beheermaatregelen in normale situaties. Bij extreem weer mag het peil ook buiten de beheermarges worden ingesteld. We veranderen niets in de overgang van zomer- en winterpeil en houden de ruimte om in te spelen op de specifieke weersomstandigheden van het moment. Het peilbesluit wordt om de 10 jaar geactualiseerd. Evaluatie na 5 jaar is mogelijk, mits uit de omgeving of vanuit beheer de wens hiernaar komt. Omgevingseffecten vanuit projecten (zoals kwel) worden vanuit het desbetreffende project in kaart gebracht.	